Bröllopsfotografen

Man kan aldrig förtränga sitt förflutna. Eller kan man det? Det kanske till och med är eftersträvansvärt att vidga sina vyer och kasta sig ut i det okända? I "Bröllopsfotografen" möter vi en handfull färgstarka individer. Några har för avsikt att göra upp med det gamla, invanda och upptäcka nya marker. Andra ser sin livsstil som alltigenom rätt och vill inte ta till sig nya influenser. Vi pratar om klasskamp. Dock inte i traditionell mening. Istället lyckas Ulf Malmros, med ironin som vapen, visa att allt handlar om den enskilda individen. En kärlek till människan. Filmen är rapp och medvetet fördomsfull, vacker och eftertänksam.

Rekommenderad för åk 8

EN FILMHANDLEDNING AV
JULIA JARL

Handling

Robin är 29 år. Han drömmer om att bli fotograf och hans affärsidé är att plåta bröllop. "Folk gifter ju sig hela tiden". Hans riktiga arbete är på bruket i sin hemstad Molkom, där han fortfarande bor hemma hos sina föräldrar. Han älskar Värmland och har en stor Värmlandstatuering på ryggen som bevis. På bruket jobbar även hans mamma, pappa, syster och alla andra i Molkom. Då Robin får reda på att bruket ska läggas ner tvingas han att göra något åt sin livssituation. Som ensam i publiken på Jonny Björks show i Molkoms Folkets Hus uppstår ett möte mellan den avdankade TV-skådisen Jonny och lantisen Robin. Som bröllopspresent till systern skramlar gästerna ihop till ett uppträdande av Jonny Björk. Jonny vill hålla en monolog, medan gästerna vill att han ska vara rolig och börjar fråga honom om varför han inte är med på TV längre. När nervositeten och osäkerheten infinner sig hos Jonny börjar han dra plumpa skämt om landsbygden och personerna på festen. Bröllopsgästerna blir upprörda då han bland annat lyckas säga att det luktar skit i deras hemstad. Gästerna vill ha sina pengar tillbaka och Robin som hållit i trådarna blir skyldig Jonny pengarna. För att arbeta av sin skuld tvingas Robin bege sig till Stockholm. Han tar sin pappas Volvo och drar till huvudstaden och sitt första fotografuppdrag på ett överklassbröllop i Djursholm.

Bland de frackklädda gästerna är han på flera sätt en utböling. Han kan inga av de sociala koder som används och hans punkiga klädsel gör att han verkligen sticker ut.

På bröllopet träffar han den vackra Astrid, brudens syster, som också fotograferar bröllopet. En förtjusning och nyfikenhet uppstår från bådas håll. Trots påtryckningar från familjen hemma i Molkom att komma hem igen, bestämmer sig Robin för att stanna i Stockholm. Robin flyttar in hos Jonny Björk som introducerar honom för en "vett och etikett-bok". Robin studerar boken noggrant och bjuder in sig själv till en middag hemma hos Astrids familj i Djursholm.

Robin har siktet inställt på att starta eget och för att lyckas med detta behöver han pengar. Astrids pappa Claes faller för Robins nyvunna talang att kommunicera och föra sig på rätt sätt. Claes ser en chans att få Astrid på nya tankar vad gäller karriärval genom att komma nära Robin. Robin å sin sida pressar Claes på pengar för att kunna starta eget. Astrid har erfarenhet av unga män som velat komma nära hennes pappa och hans pengar och ogillar Robins smicker och nya tendenser.

Även Jonny är avundsjuk då Robin börjar ta hans plats som "hov-narr" åt överklassetablissemanget. Robin går in

så mycket i sin nya roll att han till slut glömmer vem han faktiskt är, vad han vill och var han kommer ifrån. Detta uppdagas då han tar med Astrid hem till Molkom för att träffa hans familj. Familjen ogillar Robins nya sätt och stil. Inte heller Astrid tycker om Robins sätt att behandla sin familj och sina vänner. Astrid irriterar sig också på att Robin fjäskar för pappa Claes och att han har bytt värderingar och ideal. Allt i Robins liv sätts på spel. Familjen, Astrid, vänskapen med Jonny och hans passion fotografering. Robin har stakat ut många vägar och till slut tvingas han välja.

Filmens sensmoral

Sensmoral är den slutsats som sammanfattar budskapet i en film. För att komma fram till filmens sensmoral behöver man göra en innehållsanalys. Då man gör en innehållsanalys av en film behöver man egentligen bara ställa sig frågan; Vad handlar filmen om? Vilket budskap försöker man förmedla genom historien?

• Diskutera filmens handling och kom fram till vad ni tycker att den handlar om. Försök sedan förklara filmens sensmoral i en mening. Prova gärna med något gammalt ordstäv eller kom på något eget. Huvudsaken är att fånga det centrala i filmens handling på ett kortfattat och enkelt sätt. Ett förslag på filmens sensmoral är; Vi är alla lika oavsett var vi kommer ifrån.

Karaktärer

Man brukar säga att den man själv identifierar sig med i filmen är filmens huvudkaraktär. I många filmer finns det karaktärer som är lika mycket huvudkaraktärer. Tillsammans i en grupp kan man diskutera karaktärernas egenskaper och attribut. Allt som syns i bild påverkar hur vi tittare läser av karaktärerna. Även våra egna erfarenheter påverkar hur vi uppfattar karaktärerna. Det är därför det är intressant att diskutera filmupplevelser i grupp.

Robin är filmens huvudkaraktär och går igenom en stor förändring i filmen. Robin startar som en lantlig punkare, men ganska snart har han blivit en välfriserad trendnisse. Han går från att vara tydlig med sina egna ideal och värderingar, till att vända kappan efter vinden. Vi får lära känna en kille som verkar trivas med sin tillvaro och sina vänner.

• Robin är oerhört stolt över att vara värmlänning vilket han visar med största tydlighet på sin rygg där han gjort en stor VÄRMLAND-tatuering. I filmens början är han omtyckt och vill vara vän med alla. I filmens slut har han blivit ovän med alla och har helt tappat sig själv. Även vi tittare har tappat förtroende för honom. Självklart hejar vi på Robin, men vi förstår att det går dåligt för honom då han sköter sina relationer på ett uruselt vis. Diskutera hur Robins förvandling får oss att tänka och känna annorlunda? Är det hur han ser ut, vad han säger eller vilka han umgås med som är viktigt?

• Jonny Björk är en avdankad farsskådespelare som numera gör allt som står i hans makt för att hålla sin fasad uppe. Jonny är kluven till sitt sätt att vara gentemot sina medmänniskor. Han visar med stor tydlighet att han är bitter på överklassen. Å andra sidan framgår det efter hand att han, på ett för honom själv motbjudande sätt, är beroende av att tillhöra överklassens innersta krets. Diskutera hur karaktären Jonny är presenterad. Förändras Jonny Björk i filmen? Hur har han hamnat i situationen av att vara beroende av Djursholmfamiljerna?

Astrid är överklasstjejen som vill satsa på en konstnärlig karriär. Något som hennes far inte är lika förtjust i. De tematiska greppen "överklass som vill göra revolt" och "föräldrar som vill att dottern ska gå i deras fotspår" känns igen från många filmer.

Ett utmärkande drag hos Astrid är att hon emellertid inte glömmer sitt ursprung. Hon visar på ett ödmjukt sätt stor respekt för sin far trots att han emellanåt motarbetar henne och hennes strävan att gå sin egen väg. Dessutom har hon förmågan att snabbt smälta in i Robins arbetarfamilj. Hon behöver inte anstränga sig för att ha ett avslappnat och ärligt samtal med Robins mamma. Hon försvarar till och med Robins mamma och pappa när Robin på ett drygt och arrogant sätt tycker sig vara förmer än sina föräldrar.

• Diskutera om Astrid förändras genom filmen. Hur ser hon ut? Varför döljer hon sin tatuering fram till slutet av filmen? Skvallrar den om något som inte passar in hos familjen?

• Diskutera och spåna fritt kring de övriga familjemed-

lemmarna både i Molkom och Djursholm. Hur ser de ut? Vad säger de? Vilka är deras drömmar och hemligheter?

Filmens konflikter

"Bröllopsfotografen" bygger på ett antal småkonflikter och parallella handlingar i berättelsen. Robin tvingas vid ett flertal tillfällen att välja vilken väg han vill gå. Valen är svåra och det känns som att han själv är väldigt osäker på vad han egentligen vill.

Men Robin visar på ett tydligt sätt att han är benägen att lämna landsbygden till förmån för den exklusiva storstaden. Ett beslut som inte är helt lätt att fatta. Robin låter sig charmas och imponeras av den rika familjen och ju längre in i filmen vi kommer börjar han likna Astrids pappa Claes.

• Filmens dramaturgi börjar redan innan vi sätter oss i biosalongen. Vi har (för det mesta) valt att se just den här filmen. Vi har sett affischen och kanske en trailer till filmen. Detta har gjort oss nyfikna och vi har ställt oss i kö och betalat pengar för att se filmen. Titta tillsammans på filmens affisch. Vad säger den? Varför blir vi nyfikna på att se filmen? Är det för att vår favoritskådespelare är med i filmen? Är filmens titel spännande? Talar affischen om vilken genre filmen tillhör? Diskutera vad affischen ger oss för förutfattade meningar om filmen. Gav oss filmen det vi trodde att den skulle ge oss?

• Då Astrids mamma ställer ut sina konstverk låter Claes en kumpan köpa tavlor för att göra henne glad. Robin gör likadant då han och Astrid ställer ut fotografier tillsammans. Varför gör dessa både män såhär? Är det av ren omtanke eller ligger det något annat bakom beteendet?

• Astrid blir stött när Robin på ett ganska arrogant vis tar för givet att hon vältrar sig i sin pappas pengar. Hon å andra sidan tar för givet att Robin endast är intresserad av hennes pappas pengar. Är kärleken mellan Astrid och Robin trovärdig och egentligen särskilt intressant? Hon delar stol med en okänd fotograf på sin systers bröllop, blir snabbt förtjust i honom. Men vad vill hon?

• Under hela filmen finns andra parallellgående situationer som drar uppmärksamhet till sig. Vilka fler parallella konflikter finns i filmen?

Det svenska klassamhället på film

En av filmens absoluta höjdpunkter är att skådespelarna gång efter annan bjuder på många enastående och ofta väldigt rappa repliker. "De rika pratar aldrig om saker som de kan ha olika åsikter om". "De rika kan faktiskt ägna sig åt den, i mångas ögon, arbetarklassmässiga lasten snusning eftersom de vet om att det anses vara dåligt och ofint". Det är två exempel på lärdomar som Jonny försöker förmedla till sin inneboende Robin. Dessa snabba kommentarer är något som man som publik njuter av för stunden.

Men vid en närmare eftertanke märker man att det är just dessa samtal mellan Jonny och Robin som ger filmen en djupare innebörd. Det föreligger såklart en kamp mellan arbetarklassen och överklassen. Denna kamp mellan de båda samhälleliga ytterligheterna är dock inte särskilt fientlig eller intensiv. Det är snarare så att budskapet är att var och en som vandrar ut från biosalongen faktiskt ska bilda sig en egen uppfattning om hur saker och ting förhåller sig. För mitt i denna humoristiska bitterhet som Jonny förmedlar så är det just dessa sekvenser, dessa samtal som dröjer sig kvar lång tid efter att filmen är slut.

I alla moderna samhällen finns olika samhällsgrupper, så kallade klasser. Traditionellt handlar det om att dela in befolkningen i grupper utifrån ekonomiska och sociala förutsättningar. Vilken klass du tillhör mäts framför allt genom utbildningsnivå och vilken typ av arbete fadern i familjen har. I Sverige är medelklassen stor. Många skaffar sig idag högre utbildning och många arbetar som tjänstemän vilket särskiljer medelklassen åt.

• Robin och hans familj är en typisk arbetarfamilj trots att de bor på "Gräddhyllan" och pappan är förman. Diskutera hur vi vet att Robins familj är en arbetarfamilj. Hur berättas detta i bilder? Vad vet vi om familjen, samhället de bor i och personerna genom det vi ser? Vilka attribut hos karaktärerna ger oss kunskap om vilken klass de tillhör? Fundera på samma sätt kring Astrids familj. Hur bor de? Hur klär de sig? Hur pratar och för de sig? Vilka är deras intressen? Osv.

Inom sociologin finns en teori som tagits fram av Pierre Bourdieus och som handlar om individers olika kapital. Det kapital man växer upp med sätter förutsättningar för individernas liv. Bourdieus pratar om ekonomiskt, kulturellt och socialt kapital. Enkelt beskrivet står ekonomiskt kapital för materiella tillgångar som hus, bilar och kläder. Kulturellt kapital handlar om vilken smak och vana man har för kultur. Barn tar ofta efter sina föräldrars mönster vid användning av kultur, då de under sin uppväxt blivit exponerade för exempelvis film, teater och litteratur. Socialt kapital handlar om vilka nätverk man har kring sig. Om man har rätt nätverk kan det till exempel vara lättare att få ett sommarjobb eller ett lägenhetskontrakt. Man föds in i en klass och det är sedan svårt att ta sig därifrån.

• Tycker ni att denna teori stämmer med verkligheten? Vad tror ni påverkar våra val av jobb och hur vi vill bo? Alla ska ha samma chanser och möjligheter säger politikerna med fagra ord. I dagens Sverige är det viktigt att alla kan jobba och försörja sig, men frågan är om det är på samma villkor? Diskutera vad Robin, Jonny, Astrid, Claes och de andra viktiga karaktärerna har för kapital och förutsättningar i sina liv.

Landsbygd - storstad

Många svenska filmer handlar om storfräsare som kommer hem till den lilla staden de växte upp i. "Änglagård", "Såsom i Himmelen" och "Masjävlar" för att nämna några exempel. I "Bröllopsfotografen" har man vänt på steken och vi får lära känna en bondsk "rocker" som möter storstaden för första gången. Jonny säger till Robin "med den dialekten är du bonne hur du än vrider och vänder på det". Astrid antyder att Robin är välkommen i familjen med anledning av att han just är en bondaktig värmländning.

• Har vi människor i regel svårt att lära känna "nya" människor från andra ställen? Har vi behov av att sätta in människor i olika fack?

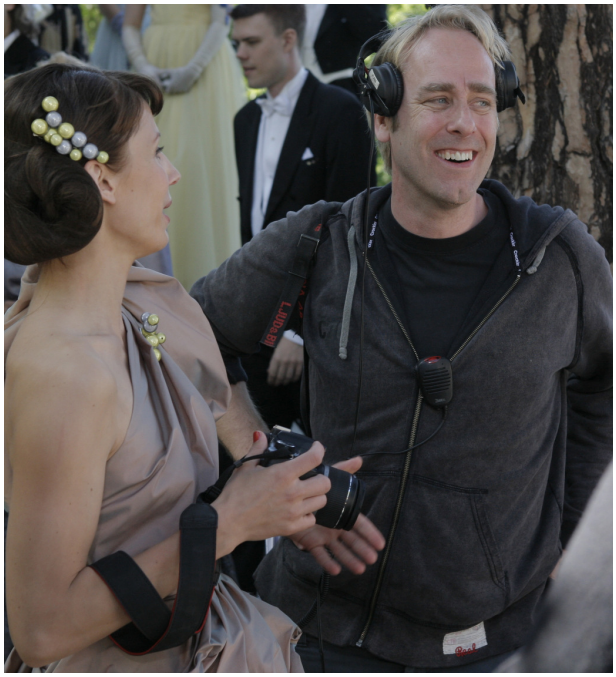

I början av filmen presenteras befolkningen i Molkom respektive Stockholm. Två bröllopsfester får representera de olika ytterligheterna. På systerns bröllop i Molkoms Folkets Hus sitter skinn- och nitkladda människor som ser ut att komma direkt från Roskildefestivalen. De är högljudda och det råder allmänt kaos när pappan ställer sig upp för att hålla tal. I Stockholm eller på Djursholm har alla frack eller böljande sidenklänningar och skålar i champagne. Det bjuds på vitlöksmat i form av kanapéer och man har en toastmaster för att hålla ordning på talen till brudparet.

• Vilken bild ger filmen oss av Stockholm och Molkom? Vilka karaktärer får representera storstad och småstad? Hur beskrivs de respektive karaktärerna? Vad har de på sig? Vilka intressen har de? Gå utöver vad vi får se på filmen och fantisera om hur en fredagskväll i Stockholm och Molkom kan te sig med dessa karaktärer.

• Tror du att vi är så olika beroende på var vi bor som karaktärerna ter sig på filmen? På vilka sätt är människor lika och olika i verkligheten? Varför skruvar vi till verkligheten på film?

Eget skapande / Självbiografi

Robin visar sig vara en duktig fotograf och får mycket beröm för sitt arbete uppe i Stockholm. Självklart ger allt beröm honom en sporre att fortsätta fotografera och experimentera med sitt arbete. För att lyckas med konstnärligt arbete gäller det att arbeta hårt men också att våga. Våga misslyckas och våga visa vem man är.

"Bröllopsfotografen" är skriven, regisserad och klippt av Ulf Malmros. Han säger själv att filmen är lite av en självbiografi då han som värmlänning och filmstuderande försörjde sig som bröllopsfotograf. Filmen har ett typiskt Ulf Malmros-utseende. Han använder bildutsnitt, perspektiv och kameraåkningar på ett speciellt sätt. Hur bilderna ser ut och karaktärerna presenteras har såklart mycket med regi att göra. Något som är viktigt är klippningen. "Bröllopsfotografen" är en film med högt tempo, vilket har mycket med klippningen och kameraåkningarna att göra. Även ljudbilden är viktig.

• Titta på några scener med och utan ljud för att jämföra vilka känslor scenerna förmedlar. Diskutera olika bildutsnitt och hur de används genom filmen. Koncentrera er på anslaget och presentationerna av karaktärerna i början av filmen.

Produktionsuppgifter

Sverige 2009
Producent: Jan Blomgren
Manus & regi: Ulf Malmros
Foto: Mats Olofson
Klippning: Ulf Malmros
Musik: Jimmy Lagnefors
Scenografi: Teresa Beale
Kostym: Jaana Fomin
Ljuddesign: Thomas Huhn

I rollerna
Robin - Björn Starrin
Jonny - Kjell Bergqvist
Astrid - Tuva Novotny
Claes - Johannes Brost
Gunilla - Lotta Tejle
Ove - Tomas Tjerneld

Tekniska uppgifter
Längd: 113 minuter
Format: Scope 2,35:1
Ljud: Dolby Digital
Censur: Barntillåten
Svensk premiär: 16 oktober 2009

Distribution
SandrewMetronome, Box 5612, 114 86 Stockholm Tel 08-762 17 00, fax 08-23 08 50 www.sandrewmetronome.se

Redaktion
Andreas Hoffsten, Film i hela landet, Svenska Filminstituet, november 2009